

directie Erfgoed

dossiernummer:
1802479

Provincieraadsbesluit

betreft **Reglement voor de tijdelijke opname en noodopvang van archeologische ensembles en onroerend erfgoedelementen uit Oost-Vlaanderen evenals de behandeling van erfgoedcollecties in de anoxiekamer in het Erfgoeddepot van het Provinciaal Erfgoedcentrum Ename**

Akkoord met het reglement voor de tijdelijke opname en noodopvang van archeologische ensembles en onroerend erfgoedelementen uit Oost-Vlaanderen evenals de behandeling van erfgoedcollecties in de anoxiekamer in het Erfgoeddepot van het Provinciaal Erfgoedcentrum Ename

verslaggever Jozef Dauwe

1. Feitelijke en juridische gronden

Artikel 42, §3 van het Provinciedecreet.

2. Motivering

Op basis van artikel 42, §3 van het Provinciedecreet stelt de Provincieraad de provinciale reglementen vast. Deze reglementen kunnen onder meer betrekking hebben op het provinciaal beleid, de provinciale belastingen en retributies en het inwendige bestuur van de Provincie.

In dit reglement worden de tijdelijke opname en noodopvang van archeologische ensembles en onroerend erfgoedelementen uit de provincie Oost-Vlaanderen bepaald, evenals de behandeling van (delen van) erfgoedcollecties in de anoxiekamer in het Erfgoeddepot van het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename.

3. Besluit

Het reglement wordt vastgesteld als volgt:

Artikel 1 – Definities

Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

- 1° anoxiebehandeling: behandeling van erfgoed tegen schadelijke insecten door het verlagen van het zuurstofgehalte (%) in de lucht tot op het punt dat insecten niet meer kunnen overleven. Dit kan gebeuren in een luchtdichte zak, tent of in een anoxiekamer en duurt enkele weken. In de anoxiekamer van het Erfgoedcentrum wordt de zuurstof verlaagd door de toevoer van stikstof;

./...

- 2° archeologisch ensemble: het geheel van archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten afkomstig van een archeologisch onderzoek;
- 3° bewaargever: de eigenaar van het archeologisch ensemble, de onroerend erfgoedelementen of andere erfgoedcollectie of de door de eigenaar aangestelde tussenpersoon of de beheerder in het geval van kerken;
- 4° calamiteit: een rampzalige gebeurtenis en overmachtssituatie op plaatselijke schaal, die zich al dan niet plotseling voordoet, ten gevolge van een technisch mankement, een natuurramp, moedwillige beschadiging of vervalproces, en die ernstige schade veroorzaakt of kan leiden tot ernstige schade aan de bewaarplaats en het erin bewaarde erfgoed zoals brand, diefstal, vandalisme, wateroverlast, explosie of instorting. Ook sluipende calamiteiten kunnen een ernstige schade toebrengen aan erfgoed, zoals aantasting door schimmel of ongedierte, schade ten gevolge van bruuske schommelingen in temperatuur en relatieve vochtigheid en onomkeerbare lichtschade. Als deze schade het gevolg is van gebreken aan de bewaarplaats komt het erin bewaarde erfgoed ook in aanmerking voor tijdelijke noodopvang;
- 5° depotbeheerder: een door de provincie aangestelde medewerker die als taak heeft het depot te beheren;
- 6° erfgoedcollectie: alle materiële objecten, verzamelingen en andere samenhangende gehelen van objecten behorend tot het roerend en onroerend erfgoed;
- 7° herbestemmen: het object of de collectie gaat door (eigendoms)overdracht naar een andere erfgoedinstelling of een andere kerk. Het krijgt opnieuw een openbare of institutionele bestemming bij een instelling met een passend beleid;
- 8° noodopvang: de tijdelijke opvang van erfgoedcollecties die niet langer in de oorspronkelijke bewaarplaats bewaard kunnen blijven omdat die tijdelijk niet (volledig) beschikbaar is ten gevolge van een calamiteit. De noodopvang is per definitie beperkt in tijd, in afwachting tot de toestand van de oorspronkelijke bewaarplaats voldoende werd hersteld zodat een verantwoorde bewaring en terugkeer van het erfgoed opnieuw mogelijk is of er door de bewaargever een andere depotoplossing werd uitgewerkt;
- 9° onroerend erfgoedelementen: bouwfragmenten of interieurelementen die integrerend deel uitmaken van waardevol onroerend erfgoed
- 10° tijdelijke opname:
 - de tijdelijke opvang van (delen van) archeologische ensembles in afwachting van conservering, indien de eigenaar en de definitieve bewaarplaats niet de geschikte bewaringsomstandigheden kunnen voorzien en op voorwaarde dat conservering effectief gepland is;
 - de tijdelijke opvang van onroerend erfgoedelementen:
 - * in het geval dat de oorspronkelijke bewaarplaats tijdelijk niet beschikbaar is ten gevolge van herinrichtingswerken of restauratie. Deze opvang is per definitie beperkt in tijd, in afwachting van het einde van de werkzaamheden zodat een verantwoorde bewaring en terugkeer van het erfgoed naar de oorspronkelijke bewaarplaats opnieuw mogelijk is;
 - * binnen een herbestemmingstraject op voorwaarde dat de bewaargever kan aantonen dat hij actief zoekt naar een definitieve bewaarplaats of herbestemming.

./...

Artikel 2 – Voorwerp en voorwaarden

Dit reglement bepaalt de voorwaarden en procedures voor:

- 1° de tijdelijke opname en noodopvang van archeologische ensembles en onroerend erfgoedelementen uit de provincie Oost-Vlaanderen;
- 2° de behandeling van (delen van) erfgoedcollecties in de anoxiekamer in het Erfgoeddepot van het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename.

Het depot heeft het recht ensembles of elementen te weigeren of door te verwijzen:

- 1° als de objecten de verantwoordelijkheid of de draagkracht en doelstelling van het depot overstijgen;
- 2° als de objecten specifieke bewaaromstandigheden verlangen die het depot niet kan garanderen;
- 3° als de objecten in zodanige toestand zijn dat ze schade kunnen berokkenen aan andere objecten opgeslagen in het depot;
- 4° als de objecten zodanig beschadigd zijn dat de erfgoedwaarde verloren is gegaan;
- 5° als er onvoldoende gezocht is naar alternatieven voor herbestemming.

Het depot behoudt zich het recht voor:

- 1° ensembles of elementen, waarvan de overeengekomen bewaartermijn in het Erfgoeddepot wordt overschreden, door te verwijzen of op kosten van de eigenaar/beheerder terug te bezorgen;
- 2° de opgenomen collecties in te zetten in de publiekswerking van het Provinciaal Erfgoedcentrum.

Artikel 3 – Eigendomssituatie

De bewaargever blijft ten allen tijde eigenaar van het archeologisch ensemble, de onroerend erfgoedelementen of de erfgoedcollectie die tijdelijk in het Erfgoeddepot in het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename worden opgenomen: het opgenomen erfgoed wordt enkel in bewaring gegeven. Hiertoe wordt een overeenkomst van tijdelijke bewaargeving gesloten tussen de provincie en de bewaargever, waarin de rechten en plichten van beide partijen worden omschreven. Alle kosten die het depot maakt specifiek voor het behoud van het te bewaren goed, zijn integraal ten laste van de bewaargever.

Artikel 4 – Aanvraagprocedure

Door middel van het aanmeldingsformulier, vergezeld van het advies van een specialist (bv. een erfgoedconsulent, een monumentenwachter of een conservator/restaurator), richt de bewaargever een gemotiveerde aanvraag tot tijdelijke opname of anoxiebehandeling aan de depotbeheerder. Voor noodopvang in het geval van een calamiteit geldt een kortere procedure waarbij telefonisch contact met de depotbeheerder volstaat.

De bewaargever geeft aan de depotbeheerder een overzicht van de aan te leveren objecten, hun toestand, hun afmetingen en de gewenste duur van opname door middel van het aanmeldingsformulier. De bewaargever neemt contact op met de depotbeheerder wanneer er iets aan het te leveren materiaal (soort, hoeveelheid, enz.) verandert.

Artikel 5 – Overbrenging naar en van het depot

./...

De objecten worden tegelijkertijd aangeleverd. De bewaargever staat in voor deskundig transport naar het depot en transport terug na afloop van de bewaartermijn. De bewaargever voorziet mankracht voor het lossen en opbergen op aanwijzen van de depotbeheerder en het opnieuw inladen van de objecten. Een bewaargever die lid is van Monumentenwacht kan ervoor opteren om het transport aan Monumentenwacht uit te besteden.

Artikel 6 – Minimale voorwaarden voor aanlevering

- 1° de objecten worden vergezeld van een aanleveringsdossier met daarin:
 - het aanmeldingsformulier met de lijst van objecten en verpakkingseenheden;
 - een kopie van de (digitale) inventaris;
 - een aparte lijst van de geconserveerde en/of gerestaureerde objecten (inclusief het conserverings- of restauratierapport van deze objecten, indien aanwezig);
- 2° in het geval van noodopvang ten gevolge van een calamiteit voorziet de bewaargever ook:
 - een kopie van de verzekeringspolis;
 - een conditierapport van de objecten;
- 3° de objecten bevinden zich in een redelijke en stabiele toestand en zijn stof-, schimmel- en ongediertevrij. Zoniet, wordt dit op voorhand duidelijk gemeld zodat er voor transport en opname in depot intern of extern een eventuele behandeling kan plaatsvinden. De kosten van een interne behandeling zullen worden doorgerekend. De aard en kostprijs van de behandeling wordt op voorhand steeds ter akkoord voorgelegd aan de bewaargever van de objecten;
- 4° de wijze van aanlevering wordt vooraf overlegd met de depotbeheerder;
- 5° de verpakking van objecten is:
 - bij voorkeur in inerte (kunststof) materialen die een stofarme en lichtvrije omgeving bewerkstelligen;
 - proper en goed passend.

Vuil en/of leeg verpakkings- of transportmateriaal wordt door de bewaargever weer meegenomen.

Uitzonderingen op de bovenstaande minimale aanleveringsvoorwaarden moeten vooraf aan de levering worden besproken met de depotbeheerder die het uitzonderingsvoorstel kan aanvaarden of verwerpen.

Artikel 7 – Aanvaarding

Bij aankomst van objecten wordt een conditiecontrole uitgevoerd.

Bij de aanvaarding van de objecten wordt door beide partijen een overeenkomst ondertekend waarin de duur van de opname in het depot of van de anoxiebehandeling en andere voorwaarden duidelijk worden vermeld.

De depotbeheerder heeft het recht op elk ogenblik deze procedure stop te zetten, wanneer blijkt dat aan de gestelde voorwaarden niet kan voldaan worden. Voor noodopvang ten gevolge van een calamiteit kan van de procedure worden afgeweken.

./...

Bij niet-aanvaarding worden de objecten aan de bewaargever teruggegeven. De beslissing van niet-aanvaarding wordt per brief aan de bewaargever meegedeeld.

De bewaargever haalt op eigen kosten de objecten terug, dit na afspraak met de depotbeheerder.

Artikel 8 – Termijn voor tijdelijke opname in het Erfgoeddepot

Tijdelijke opname van archeologische ensembles en onroerend erfgoedelementen en noodopvang van erfgoedcollecties in het Erfgoeddepot in het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename is beperkt tot 12 maanden, ingaand op het moment dat de in artikel 3 vermelde overeenkomst van tijdelijke bewaargeving door beide partijen werd ondertekend. Na gemotiveerde schriftelijke aanvraag kan deze termijn in overleg met de depotbeheerder met 6 maanden worden verlengd. De depotbeheerder kan wegens plaatsgebrek in het depot de verlenging van de bewaartermijn weigeren.

Bij overschrijding van de bewaartermijn kan de depotbeheerder voor de verdere opslag een maandelijks gebruikersvergoeding aanrekenen per vierkante meter ingenomen opslagruimte aan de bewaargever. Het tarief van deze gebruikersvergoeding wordt door de deputatie bepaald.

Artikel 9 – Bepalingen voor een anoxiebehandeling

De totale anoxiebehandeling duurt minimum 30 dagen. Wanneer het zuurstofgehalte in de lucht tijdelijk stijgt, bv. ten gevolge van een elektriciteitsstoring, wordt de behandelingstijd noodgedwongen verlengd.

De anoxiekamer wordt ingezet als instrument binnen de eigen werking van het Erfgoeddepot. Inkomende collecties worden nagekeken en bij (vermoeden van) aantasting in de kamer behandeld alvorens op te nemen in het eigenlijke depot om besmetting van andere collecties in het depot te vermijden. Daarnaast biedt de provincie Oost-Vlaanderen deze behandelingsmethode ook aan erfgoedbeheerders aan in de provincie Oost-Vlaanderen. Deze dienstverlening wordt niet aangeboden aan particulieren.

De verbruiks- en onderhoudskosten van de kamer worden doorgerekend aan de bewaargever volgens ingenomen oppervlakte. Hiervoor wordt na de behandeling een factuur toegestuurd, indien gewenst samen met een uitdraai van de registratie van het zuurstofgehalte, de temperatuur en de relatieve vochtigheid gedurende de behandeling. De prijzen worden door de deputatie bepaald.

Artikel 10 – Aansprakelijkheid

De bewaargever verbindt zich ertoe de nodige melding te hebben verricht en de toelating te hebben bekomen van het agentschap Onroerend Erfgoed voor het verplaatsen van het object of de collectie, indien dit decretaal vereist is.

De provincie Oost-Vlaanderen verbindt er zich toe de opgenomen objecten als een goede huisvader te bewaren op basis van een risicoanalyse en calamiteitenplan voor het depot. De provincie Oost-Vlaanderen sluit hiervoor geen specifieke verzekering af, buiten de gangbare brandverzekering voor het depotgebouw zelf.

Specifieke verzekering voor de in bewaring gegeven objecten dient te gebeuren door de bewaargever indien hij dit wenst.

./...

De bewaargever kan geen schadevergoeding eisen bij diefstal of schade door overmacht.

Artikel 11 – Betwistingen

De deputatie beslist over alle betwistingen met betrekking tot de toepassing van dit reglement.

Artikel 12 – Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 1 juli 2018.

Gent, 20 juni 2018

namens de Provincieraad:

De provinciegriffier,
Albert De Smet

De voorzitter,
Greet De Troyer